

VEIEN TIL DEFENDU & DEFENDO (og utviklingen av ju-jitsu/ju jutsu/yawara)

I uminnelige tider har mennesket hatt behov for å kunne forsvare seg, sine nærmeste, sine gjenstander og sine landområder. Først lærte menneskedyret seg å bite, kløre, slå og sparke. Det lærte seg også å ta i bruk steiner og stokker som redskaper for å forsterke effekten av et slag. Gradvis har stadig mer raffinerte teknikker og våpen utviklet blitt utviklet gjennom årtusenene.

De første japanske nedtegnelser om nærkamp

I De Japanske kroniklene, Nihon Shoki, er det nedtegnet en historie fra år 230 f.kr, som forteller om en nærkamp konkurranse. Kampen sto mellom Takemi-kazuchi-no-kami og Takemi-nakata-no-kami. Det fortelles at Takemi-kazuchi-no-kami tar tak i sin motstanders albueledd, og kaster sin motstander i bakken. Etter denne seieren blir han gjort til hersker. En annen nærkamp konkurranse ble holdt mellom Nomino-sukune og Taimano-kehaya. Nomino-sukune slår sin motstander i brystet, kaster motstanderen i bakken, og sparker ham til døde.

The contest of Nomino-sukune and Taimano-kehaya, from Ukiyo-e prints by Yoshitoshi (1839-1892).

Nomino-sukune og Taimano-kehaya

Senere dukker yawara (ju jutsu) opp i litteraturen i de såkalte "Konjaku-monogatari" (Once upon a time tales) fra det 11-århundret.

Samuraiene

I middelalderens og føydaltidens Japan vokste det fram en ridderkaste, på samme måte som riddereliten i middelalderens Europa. I Japan blir denne ridderkasten kalt for Samuraier. Samurai kommer av verbet *samuru* – å tjene, altså betyr ordet *samurai* – en som tjener. Den de tjente kunne eksempelvis være: Den japanske Keiseren, Det militære overhodet Shogunen, eller Daimoene som var militære krigsherrer.

Samurai

Systematisering av nærkamptreningen

Samuraiene var soldater, og nærkamptrening var livsviktig for å kunne overleve på slagmarken. Derfor trente de systematisk på blant annet: sverdbruk/fekting (ken jutsu), bueskyting (kyu jutsu), kniv bruk (tanto jutsu), samt ubevæpnet kamp (yawara/ju jutsu). Kamp med våpen og uten våpen mot bevæpnet eller ubevæpnet motstander ble trent omhverandre. Det ble etterhvert etablert egne stiler og skoler (ryu) for å gi samuraiene denne systematisk kamptreningen. Den første tiden var det skoler og systemer som samtidig ga trening i både bevæpnet og ubevæpnet kamptrening.

Japan er gjennom århundrer rammet av stadige borgerkriger mellom forskjellige Daimoer som slo seg imellom om overherredømmet i landet og Shogun tronen.

Overherredømmet tilfaller tilslutt Tokugawa klanen i 1600 etter slaget ved Seikigahara, og i 1603 blir Tokugawa Ieasu ”kronet” til Shogun over Japan. Dette innleder en lang fredsperiode i Japan, som kalles Edo-perioden. Tokugawa plasserer Samuraiene aller øverst på rangstigen blant folket.

Edo-perioden

I Edo-perioden (1600-1868) er behovet for soldater betydelig mindre enn det hadde vært i tidligere tider, hvilket betød at mange samuraier ble arbeidsløse. De ble såkalte Ronin, herreløse samuraier.

Flere av dem åpner sine egne skoler, og etterhvert åpnes mange av disse også for vanlige folk som vil lære seg selvforsvar. Vanlige folk har som kjent ikke større behov for våpentrening. Derfor ble det åpnet skoler som kun ga trening i ubevæpnet kamp (ju jutsu) i stort mangfold. Det ble på denne tiden dokumentert 179 ulike ju jutsu ryu (skoler/stiler).

Noen av de mest kjente ryu fra denne tiden er blant annet: Taknouchi Ryu (1532), Kyushin Ryu (omlag 1558-1569), Kito Ryu (omlag 1624-1643), Sekiguchi Ryu (omlag 1624-1643), Daito Ryu (ca 1100), Yoshin Ryu, Shinnoshindo Ryu, og Tenjin Shinyo Ryu.

Samurai

Japan blir under Edo-perioden et lukket samfunn, og de vestlige persjonene som er i landet, hvilket er stort sett misjonærer, blir presset av Tokugawa til å forlate landet. Kontakten med omverdenen blir betydelig mindre.

Yoshin Ryu

Japanske Akiyama Shoribei Yoshitoki fra Nagasaki reiste rundt år 1530 til Tientsin i Kina for å studere Kinesisk medisin. I Kina lærte han seg både helende og dødelige metoder. Da han kom hjem til Japan gikk han i kloster for å studere og meditere. Mens han var i klosteret arbeidet han med 100 teknikker han hadde lært. Disse 100 teknikkene ble basis i det systemet han kalte for Yoshin Ryu (piltre skolen). Historien forteller at Yoshitoki fikk ideen til systemet da han under en snøstorm så snøen samle seg så tungt på grenene til flere trær slik at de brakk under den tunge vekten. Så fikk han se et lite piltre hvor grenene bøyde seg mer og mer etterhvert som det samlet seg mer snø på grenene, hvor tilslutt grenene bøyde seg så mye av all snøen, slik at all snøen falt av og grenene rettet seg opp igjen. Dette er ofte kjent som ju (ettergivenhets)–prinsippet.

Shinnoshindo Ryu

I det neste århundret blir Yamamoto Tabizaemon Hideya fra Osaka, ansett som en av de aller første til å instruere en helt ren ju-jitsu stil. Før dette ble ju-jitsu i hovedsak instruert sammen med de andre bu-jutsu artene, altså kamparter som bl.a. kyu-jutsu (bueskyting), ken-jutsu (fekting), jo-jutsu (stokkekamp), og tanto-jutsu (kniv). Disse spilte alle sammen en viktig rolle i samuraienes trening for slagmarken. Tabizaemon Yamamoto arbeidet både som ingeniør og i Osaka Vakten. Osaka Vakten var selve Føydal politiet i Osaka.

Han benyttet seg av eksisterende teknikker fra Yoshin ryu og videreutviklet disse og la til nye teknikker, og utviklet Shinnoshindo ryu teknikkene på vitenskaplige prinsipper, ved å se på menneskets kropp som en fysisk struktur og ved å bruke ingeniør metodikk for å fastslå hvordan denne kunne ”brytes” ned. Målet ved dette var å prøve å redusere betydningen av en utøvers fysiske styrke. Shinnoshindo systemet ble også utviklet for å kunne håndtere og passifisere vilstyrige samuraier, som kunne være både dyktige i ju-jitsu og ha erfaring fra slagmarken. Systemet skal ha inneholdt 166 kampteknikker.

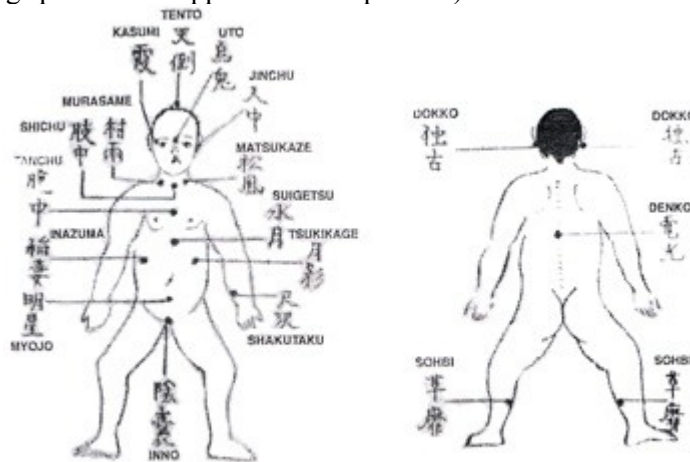
Shinno-shindo ryu, også kalt Shin-Shin ryu eller Shin-no-shinto ryu, er en av de gamle opprinnelige ju-jitsu stilartene fra føydaltidens Japan. Systemet ble ansett som et rent nærkamp system.

I den opprinnelige Shinnoshindo ryu benyttet man seg ikke av løftkast som i judo eller sirkulære svep/kast som i aikido, eller harde slag og spark som i karate. Den benyttet seg istedet av angriperes tilfeldige eller fremprovoserte bevegelser, slik at man oppnådde den ”reneste” form for ju-jitsu som en hjelp til å kunne vinne, og kunne når det var ønskelig, raskt og enkelt ta en angriper ned til bakken ved å bruke sine egne former nedleggelse og kast.

Tenjin Shinyo Ryu

I år 1830 blir Yoshin ryu og Shinnoshindo ryu slått sammen til et nytt system som ble kalt Tenjin Shinyo ju jutsu ryu (Den guddommelig sanne piltre skolen) under ledelse av Yanagi Sekizai

Minamoto Masatari (senere kjent som Iso Mataemon (1783-1863)). Iso Mataemon studerte både Yoshin ryu og Shinnoshindo ryu under mestrene Hitotsuyanagi Oribe og Homma Jouemon i de respektive systemene, og skal ha vært en umåtelig dyktig utøver innen nærkamp, spesielt innen bruk av atemi-waza (slag og spark mot kroppens svakere punkter).

写真(1)・天神真流流急所図

写真(2)・天神真流流急所図

Tenjin Shinyo Ryu kart over kroppens vitale punkter

Iso Mataemon skal ha vært en utmerket ju-jitsu instruktør og utmerket skolert i både teori og praksis innen nærkamp. Han reiste så på ”pilgrims” ferd fra skole til skole og utfordret lokale mestere til kamp. Iso Mataemon åpnet videre en skole i hovedstaden Edo, hvor medlemmer av Tokugawa klanen (Shogunatet) trente systemet. Mataemon erfarte gjennom sparring med mestere fra andre skoler at gode atemier (slag/støt) var av ekstrem viktighet ved kamp med flere motstandere. Han tilbrakte en hel masse tid på å perfektionere atemi-teknikkene sine.

Under en av ”pilgrims” ferden sine i Edo, skal han ha blitt utfordret av en gjeng med leiesoldater som var kommet for å tvinge en overdreven sum penger fra bønder som hadde leiet Mataemon til sin beskyttelse. Gamle kilder forteller om en vill kamp, hvor Mataemon og en av hans beste elever demonstrerer den knusende effekten av velplasserte atemi teknikker, selvom den brukes mot profesjonelle bevæpnede angripere, som ved denne anledningen ikke fikk noe bytte, men flust med skader til stor fornøyelse for bøndene. I perioden 1848 – 1864 skal Tenjin Shinyo Ryu ha hatt mer enn 5000 studenter, og var med dette den aller største jujitsu skolen i denne perioden.

Mataemon la også stor vekt på fleksibilitet, og han rådet studentene sine til å utføre teknikker hurtig, men uten overdreven bruk av styrke, og kun når motstanderen selv under angrep, hadde svekket sin egen forsvarslinje og påført størstedelen av kraften som var nødvendig for å ta kontroll over vedkommende.

I 1878 begynner en mann som skulle komme til å bli mer berømt enn noen andre kampkunstutøvere å trene Tenjin Shinyo ryu som sitt første ju-jitsu system , nemlig Jigoro Kano (1860-1939). Kano begynner å trene under Teinosuke Yagi og Hachinosuke Fukuda. Fukuda som er Mataemons assistent dør i 1879. 19 år gamle Kano begynner nå å trene hos grunnleggeren Iso Mataemon som nå er 62 år gammel. Kano blir etterhvert Mataemons assistent. Kano skal siden blande elementer fra bl.a. Tenjin Shinyo ryu med Kito ryu og Takenouchi ryu til et nytt ju-jitsu system som siden skulle få navnet Kodokan judo. Yoshitsugu Yamashita (1865 –1935) som er en mester i både Yoshin ryu og Tenjin Shinyo ryu blir Kano’s 19.elev, og nærmeste medarbeider i Kodokan judo. Yamashita resier til USA og blir bl.a. instruktør for president Teodor Roosevelt, og blir den aller første til å oppnå graden 10.dan i judo etter sin død i 1935.

Yoshitsugu Yamashita, Jigoro Kano, President Roosvelts sønn og fru Yamashita

Meiji-perioden

I 1853 sender USA krigsskip til Japan, for å tvinge landet til å åpne seg for handel med Vesten. I 1868 opphører Edo-perioden etter et par større slag mellom provestlige Mikado og antivestlige Daimoer. Mikado vinner, Meiji utropes til Keiser, og med det opphører den gamle tiden.

Keiser Mutushito Meiji (Mikado)

Det Japan som møter de første Vestlige gjestene i slutten av 1860-årene, har i stor grad vært uforandret siden 1500-tallet. Den teknologiske utviklingen i Japan ligger med dette flere hundre år etter Vesten. Den nye tiden er provestlig og blir kalt for Meiji-perioden (1868-1911), etter Keiser Mutushito Meiji.

Denne brytningstiden mellom den gamle og nye tiden blir utmerket beskrevet i filmen "Den siste Samurai" med Tom Cruise i hovedrollen.

Samurai-kasten mister sin status og i 1876 sin rett til å bære sverd, hvilket fører til en siste blodig samurai oppstand i 1877 i slaget ved Shiroyama. Med sverd og bue i hånd blir samuraiene slaktet ned ved hjelp av skytevåpen.

I mange av de gamle samurai familiene fortsetter ju-jitsu treningen. Japan blir et mye mer åpent samfunn, og vestlige militære, tjenestemenn, kjøpmenn, ingeniører og industriarbeidere kommer til landet for å arbeide. Disse blir kjent med ju-jitsu og bidrar til etterhvert å invitere flere av ju-jitsu mestrene til Europa og USA. Det er imidlertid stort sett de yngre mestrene som reiser til Vesten for å søke lykken.

Mot slutten av Meiji-tiden skal det være dokumentert 725 ulike ju-jitsu ryu. Keiser Meiji skal selv ha trent ju-jitsu. Sannsynlig var stilarten Shinnoshindo Ryu.

Ju-jitsu til vesten

På verdensutstillingen i Philadelphia i 1876 presenteres ju-jitsu for aller første gang i vesten. Hvilket ju-jitsu ryu som presenteres er dessverre ukjent for forfatteren av dette dokumentet. Den 29.april 1892 holder bankmannen Takashima Shidachi fra Yoshin-Ryu Ju-Jitsu en leksjon om historie og utviklingen til ju-jitsu, judo og Yoshin ryu i London. Vi kan nok anta at han også holder en demonstrasjon av Yoshin ryu ju-jitsu ved denne anledning.

Den britisk fødte journalisten Ernest John Harrisson (1873-1961) begynner å trene Tenjin Shinyo ryu i Yokohama, Japan 1897. Han går etterhvert over til å trene kodokan judo da han flytter til Tokyo. E.J. Harrisson blir den aller første vestlige til å oppnå 1. dan i kodokan judo.

Yoshimitsu Tanaka

Like før 1900 reiser Yoshimitsu Tanaka fra Yoshin Ryu til Hawaii og åpner en skole der. En av hans elever er Henry Sieshiro Okazaki som ankommer Hawaii 1906. Okazaki lager sitt eget system som han kaller Danzan Ryu, og begynner etterhvert å instruere amerikanske militære som er stasjonert på øygruppen.

Tani & Uyeneshi

Den 26.september 1899 blir Yukio Tani (1881-1939) fra Tenjin Shinyo ryu og Kodokan judo hentet fra Japan til England.

I oktober 1900 blir Sadakuzu Uyeneshi, også kalt "Raku" også fra Tenjin Shinyo ryu og Kodokan judo hentet til England. Etter kort tid begynner Uyeneshi og instruerer selvforsvar og gymnastikk for den britiske armeén i Aldershot.

Tarro Myiake

I 1904 reiser Tarro Miyake fra Yoshin ryu og Kodokan Judo til London. Miyake skal i 1903 personlig ha instruert den japanske prins Komatsu. Alle tre, Tani, Uyeneshi og Miyake blir hentet over av den engelske Edvard Barton-Wright, som trente Tenjin Shinyo ryu mens han er i Japan i 1896. Barton-Wright lager sitt eget system "Bartitsu" i 1899, som er basert på Tenjin Shinyo ryu og Fransk Savate.

Edvard W. Barton-Wright

I 1904 åpner Yukio Tani den første ju-jitsu og judo skolen, Den japanske skolen for jiu-jitsu i Oxford Street i London. I denne perioden skal også Yoshin ryu utøverne: S.K. Eida, L Hirano og Shozo Kamaya ha kommet over fra Japan.

I 1906 kommer Gunji Koizumi (født 1885) fra Tenjin Shinyo ryu og Kodokan Judo over til Wales. Koizumi har trent under Nobushige Tago i Japan, og han skal i tillegg også ha trent i Shinnoshinndo ryu i Korea under den tidligere samuraien Nobukatsu Yamada fra Owari-klanen. I 1907 reiser Koizumi til USA, og i 1910 kommer han tilbake til England og åpner Budokwai i London, hvor han også får med seg Yukio Tani som sjefsinstruktør.

Tani & Koizumi

Tenjin Shinyo ryu er i begynnelsen av 1900 det aller største ju-jitsu systemet i vesten når det gjelder antall trenende, og antall mestere som reiser til vesten. Dette fordi de øverste lederne i systemet antagelig er pro-vestlige, som følge av at keiser Meiji også er pro-vestlig.

I følge Graham Noble, har Tani eller Uyeneshi også trolig instruert britiske Leopold McLaglen i ju-jitsu ved begynnelsen av århundret. McLaglen gjør det bra i man mot mann konkurranser og kroner seg selv til "World Jiu-jitsu Champion". McLaglen demonstrerer ju-jitsu i Sør-Afrika. Det er også en viss mulighet for at det er McLaglen som lærer den svenske ju-jitsu pioneren Viking Cronholm ju-jitsu i Sør-Afrika. I en gammel vel-bevart filmsnutt demonstrerer Cronholm ju-jitsu teknikker som har meget store likhetstrekk med Underwood's senere Defendo.

Defendo

Yukio Tani, Sadakuzu Uyeneshi og Tarro Miyake reiser rundt i England og holder en mengde oppvisninger og går kamper mot utfordrere fra ulike vestlige stilarter. I 1907 holder Tani (Tenjin Shinyo ryu) og Miyake (Yoshin ryu) oppvisninger i et teater i Liverpool. Her blir de kjent med en 12 år gammel gutt som har ekstra jobb ved teateret. Gutten heter William "Bill" Underwood. Underwood skal siden utvikle sine egne systemer Combato og Defendo.

Relativt kort tid etter møtene med Tani og Miyake, begynner Underwood arbeidet med sitt eget system som han kaller for Combato. Underwood flytter så med familien til Toronto i Canada, og vi kan anta at han har fortsatt ju-jitsu treningen under en av de tidlige japanske ju-jitsu pionerene i Canada eller USA.

Bill Underwood

I 1914 blir han sent tilbake til Europa som soldat i første verdenskrig. Underwood fortsetter utviklingen av Combato ut fra erfaringene han får i nærkamp på slagmarken og i skyttergravene i Frankrike med tyskerne.

Under den annen verdenskrig tilbyr Underwood igjenn sine tjenester til det militære, og blir nå nærkampinstruktør for flere militære spesialavdelinger, etterrenningsorganisasjoner og FBI.

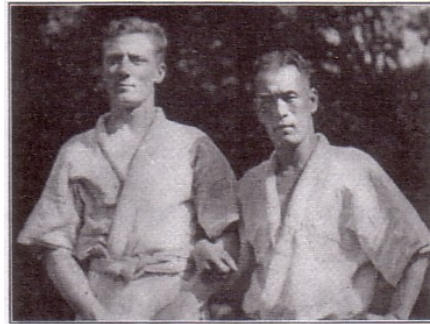
I 1943 og 1944, gir Underwood ut bøkene "Combato: for Soldier and Civilian" og "Combato: Self-defence for Women". Dette er en mye mykere og human form for Combato, og er forløperne til hva

som skal bli til hans nye politisystem Defendo, som utvikles etter forespørseler fra blant annet FBI og New York Police Department (NYPD) etter freden i 1945. Han gir videre ut instruksjonsbøkene ”DEFENDO: Police System of Self-Defense” i 1950 og ”DEFENDO: The Occidental System of Self-Protection” i 1969.

(Du kan lese mer om Bill Underwood på et annet sted på vår nettsiden.)

Defendu

I 1908 blir britiske William Ewart Fairbairn overfalt av en gjeng og alvorlig banket opp, mens han er ute på politipatrulje i Shanghai. Han ser en avisannonse mens han ligger i sykehussengen, og begynner etter dette å trene i Shinnoshindo ryu hos Professor Okada i Shanghai.

THE AUTHOR, WITH PROFESSOR OKADA
(Professor of Jui-jitsu, Second Pupil of the Mikado's
Personal Instructor), Shanghai, China, 1908

Fairbairn & Okada

Professor Okada skal ha vært nest høyeste elev av den Japanske Keiser (Mikado) Meiji Mutushito's personlige instruktør.

Fairbairn er en veldig ivrig elev og trener ju-jitsu hos Okada daglig i nærmere 4 år. I 1911 blir han drillinstruktør og hovedinstruktør i nærkamp og arrestasjonsteknikk ved Shanghai Municipal Police (SMP). Han instruerer fra da av SMP i all hovedsak ju-jitsu fra Shinnoshindo ryu.

I 1914 får SMP besøk av britiske Leopold McLaglen. McLaglen gir SMP et 12 dagers kurs i ju-jitsu, men Fairbairn som allerede er SMP's nærkampinstruktør skriver et brev til ledelsen ved SMP hvor han påpeker at hans egne kunnskaper om ju-jitsu ikke på noen måte står tilbake for McLaglen sine. Det kan likevel tenkes at McLaglen har påvirket Fairbairn til en viss grad.

I 1915 lager Fairbairn og SMP en nærkampmanual (SMP: Manual of Self-defence) som også i hovedtrekk bygger på Fairbairns erfaringer fra Shinnoshindo ryu. Fairbairn videreutvikler politisystemet sitt i 1925 til et nytt system han kaller ”Defendu” med klare likhetstrekk med manualen fra 1915. I 1926 blir boken ”Defendu” utgitt, fra da av blir alle britiske polititjenestemenn i Det fjerne Østen utstyrt med et eksemplar av boken, som blir pensum.

I 1940 bryter den annen verdenskrig ut og Fairbairn blir sammen med Eric A. Sykes engasjert som hovedinstruktør i nærkamp. Først av det britiske Home Guard og en stund senere av SOE ved SIS/MI6. Fairbairn lager et enklere militært nærkampsystem som han kaller ”All-In fighting”, men fortsatt er det mange spor tilbake til Shinnoshindo ryu via ”Defendu” fra 1925 og selvforsvarsmanualen fra 1915.

Fairbairn gjennomfører sine brunt og sort graderinger i Kodokan Universitetet i Tokyo. Jigoro Kano graderer selv Fairbairn til sort belte 1.dan i 1926 og til 2.dan i 1931. Brunt 3 graden får han tildelt av Yoshitsugu Yamashita (Yoshin ryu, Tenjin Shinyo ryu & Kodokan Judo) i 1919.

Det er antatt at Shinnoshindo jujutsu ryu i stor grad døde ut under Meiji-perioden, men Fairbairn skal ha fått over instruktørene Yanagi Tani fra Japan og Pao Hanu fra Korea til England i 1937.

I 1939 skal Les Martin ha blitt gradert til 1.dan i Shi-no-shin-do i 1939. I 1949 åpner Les Martin "The Martin - Fairbairn School of Ju Jitsu" som er i drift til begynnelsen av 1990-tallet. L.Martin gir i 1992 ut boken "Ease of Restraint – An Aid to Law Enforcement". Det er heller ikke utenkelig at Shinnoshindo ryu kan ha vært holdt i live innenfor bl.a. Osaka Politiet også i senere år.

I 1928 – 1929 hospiterer den norske politimannen Haakon Schønning ved Shanghai Municipal Police. Her blir han godt kjent med W.Fairbairn's Defendu. Schønning gir i 1931 ut boken "Selvforsvar", som er basert på Fairbairn's Defendu. Schønning instruerer etter dette ju-jitsu ved Statens Politiskole og Oslo Politikammer.

(Du kan lese mer om William Fairbairn på et annet sted på vår nettside.)

Yoshin Ryu, Shinnoshindo Ryu og Tenjin Shinyo Ryu ansees alle tre som koryu, altså virkelig tradisjonelle jujutsu arter.